

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШММЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 6.

Luni, 8. Fevruarie.

1843.

ЧЕ ЕСТЕ ПАНВАЛАХІСМЪЛ?

Ан зилеле трекъте, пе кьнд репъбли- кам ші пої артиколъ Домпълві професор ші редактор Сілагі деспре панвалахист, днкъ пѣ аззісеръм нічі о пърере, нічі о жьдекатъ пърчеасъ кіар дела магіарі асъ- пра ачелор днвіновъдірі некълите, воміте асъпра тѣтърор Ромънілор; зик асъпра тѣ- тѣрора, пентрѣ-къ „панвалахист“ дъпъ е- тімология са дпмі дѣ дрептъл ачеста. А- къта дпсъ, кьнд пе кьдїва върваді ма- гіарі преа адъпаді дп політика патріеі поа- стре дї възвїѣ дпторкъндѣшї кѣ тълтъ неплъчере фаца дела асемenea тактїкъ кѣм есте а Домпълві Сілагі, кьнд аззіѣ ші пе алції лъжнд дп рѣс пїмделе кѣ каре длві ар врѣ а спърїеа лътеа, ерам апроане де а 'мі ретраце фьгъдзїнда датъ пвълікълї, де а пѣне ла о парте матерїа ачеста ші де а пѣ маї дпплѣ колоанеле ачестеа кѣ лъкрърі де атътеа орї четїте ші ворвїте, кьнд де алтъ парте о тълдїме де матерїї преа интересанте, хрѣнітоаре, іар пѣ овосї- тоаре де дѣх ащеантъ съ веадъ одатъ лъ- мїнъ. Дптр'ачеа пентрѣ ка съ пѣ тре- чет дп окїї алтора саѣ де нестаторнїчі, саѣ де фрїкошї, саѣ де лепешї, хотъръ- рѣм а рїдіка дпн тот артиколъ Длві Сї-

лагі сїнгър ачеле пѣнтърї, каре кад маї кѣ гревтате асъпра поастрѣ.

Авкторъл есте фоарте дпгрїжат, ка пѣ кѣтва дп Трансїлванїа пе лъпгъ пан- саксонїст съ се фїе децентат ші панвала- хїстъл. Ера вїне дакъ Длві пе спѣнеа, че дпделеце прїп панвалахист, каре пѣзвїнде ле дпфеаръ кѣ ачест тїтлѣ. Іар фїнд-кѣ ачеста пѣ о фькѣ, пої вом тревзі съ пе дпдестълъм аї апалїса пѣмаї пїмделе адъ- се, але кѣмпнї дп вїланцъл мїндеї съвъ- тоасе лъмїнате асѣдатъ де дппрецізъръ- рїме ачестеї патрїї ші апої але предвї кѣ moneda де каре сѣнт вреднїче. Аша дар: Дп сатъл Б. зп вїрѣѣ, (маї мѣптепече зп вѣтаф ал кърцеї) рапортъ Домпълві съѣ, кѣ Ромънїї дпн сатъл ачела ар ворвї де о пѣтере вореалъ ші маї дпкъ де алте се- кретърї сечї ка скоарца де стежарїѣ вскат. Чїне пѣйва ва фї дпвѣдат пе Ромънїї а- чеїа, дпн карїї кѣ понъшї кѣ тот авїа аѣ дпблат дп вїаца лор зпїї пѣпъ дп де- пъртаре де доаѣ треї зїле, карїї — кѣтезѣ а зїче фъръ нічі о фрїкъ де а фї рзшїнат — пѣ цїѣ деосївї нічі тѣкар дптре шпан шї сѣвкъртвїторїѣ, некѣм съ цїе жьдека дѣлчеага кѣтърор кабинете шї стѣпжїпїрі! Кѣмкъ вїрѣї де ачеї „кредїношї“ се афлѣ шї дп Трансїлванїа фоарте тълдї, карїї

кънд саѣ пѣ маї аѣ не че съ веа ла кър-
 тѣмъ, саѣ се тем де врео педѣансъ греа
 центръ минеліле врате, саѣ днѣ тем
 възлѣтѣра шѣ стадіа де сторѣкторѣ, пѣско-
 чек нѣте о мѣнчѣнъ, се алѣтѣрѣ тѣрѣнѣ
 не ла кѣрте, вѣнд, пѣтеазъ шѣ днереск
 не фраціѣ лор, каріѣ съраціѣ оводіѣ де сар-
 ціна зізеї, токма атѣнчѣ дорн дѣнѣ, фѣр'
 а віса тѣкар ла пѣпѣстѣріле че лі се десѣ,
 ачестеа еѣ ле шѣѣ фѣарте віне, ка вѣл
 каре о сѣмъ де апѣ ам авѣт непорочіреа
 де а ведеа нѣ а кѣпоаще дѣсѣмѣ асеменеа
 мѣшелѣ сѣвѣршѣте де кѣтрѣ лѣнгѣшѣторѣ
 авѣшѣ. Шѣ апої аша оаменѣ аѣ довѣндѣт
 кредѣт кѣар шѣ ла жѣрпаліці! Мѣне пої-
 тѣне вор венѣ не тапет шѣ ачеї потѣрѣ-
 щѣдѣ де сате, каріѣ, кредереаці? аѣ оврѣзнѣ-
 ціа де а жѣка рола де сѣнгѣр стѣпѣнѣторѣ;
 еї сѣпт не ла сѣтѣце totum fac шѣ —
 ах! — — Съ венѣм ла Іклод дѣ комѣта-
 тѣл Тѣрзеї, вѣнде авѣторѣл не спѣне, кѣ
 Ромѣнѣї греко-незнѣдѣ н'аѣ воїт а прѣмѣ не
 вѣтаре попнор, сѣнгѣр дѣн прѣчѣнъ, кѣ сѣп-
 ціеа са шѣеа вѣгѣреце шѣ пѣрта хѣне де
 постав, не семне вѣлѣт, кѣм зік аї по-
 црѣї. Скрѣторѣл пострѣ се скапъ де не
 спѣне шѣ атѣта, кѣ Ромѣнѣї де невоїе аѣ
 фост де кѣтрѣ алціѣ сіліці а прѣмѣ не по-
 па, не каре пѣл вреа. Кѣ ачеа історіоарѣ
 се даѣ не фадъ доаѣ дѣпреціѣрѣрѣ, дѣн
 каре асѣра челеї дѣнтѣ пѣ пѣтем съ пѣ
 стрѣгѣм: Risum tenetis amici, пѣптрѣ-кѣ
 дѣтрѣ адевѣр е вѣреднѣкъ де рѣс, іар ла
 чеа де а дѣа не кѣпрѣнде о дѣптрѣстаре греа.
 Кѣмкѣ Ромѣнѣї дѣн Іклод н'аѣ воїт а прѣ-
 мѣ не попа дѣвѣрѣкат орѣшенеце шѣ вор-
 зіторѣв вѣгѣреце, де ачестеа пої пѣ не пѣ-
 тем нѣчѣ кѣт де пѣдѣн мѣра, ка вѣнѣ че кѣ-
 поащем асеменеа пѣлде о мѣе, дѣ тоате

пѣрціле шѣ вѣгѣріле Трансілваніеї. Ро-
 мѣнѣї поцрѣї аѣ фост шѣ дѣ чеа маї mare
 парте сѣпт шѣ пѣлѣ астѣзі dedađi dѣn
 monţi de стрѣмонѣ, а ведеа не преотѣл
 лор нѣртѣндѣсе шѣ дѣвѣрѣкѣндѣсе дѣтокма
 ка дѣнѣї, педѣосевѣндѣсе кѣ нѣмѣк де дѣн-
 шѣї, декѣт пѣмаї кѣ пѣртареа чеа вѣпѣ,
 евлавїоаст шѣ респектавілѣ шѣ кѣ
 щѣпѣцѣ де карте шѣ де сѣлѣва вѣсеріціѣ,
 не авѣнд алт семн дѣн афарѣ нѣчѣ кѣар вар-
 ва; пѣ, пѣптрѣ-кѣ авѣа аѣ трекѣт вѣ веак
 доаѣ де ом, кънд шѣ мѣренѣ Ромѣнѣї пѣрта
 вѣрѣї, преѣм поартѣ ла вѣеле локѣрѣ а-
 пѣмѣт дѣпреціѣрѣл Сѣвѣлѣзі кѣар шѣ пѣлѣ
 дѣн зіоа де астѣзі. Ла вѣн попор лѣкѣїторѣв
 дѣптрѣ о деарѣ мѣптоаст кѣм есте Трансіл-
 ваніа, датѣнеле веѣ апѣкѣте, сѣпте шѣ пре-
 фѣкѣте дѣ мѣдѣвѣ шѣ дѣ сѣпѣ дѣн времѣ
 шѣ веакѣрѣ аѣ авѣт пѣрѣреа маї адѣнчѣ шѣ
 маї пѣтернѣче рѣдѣчѣнѣ, декѣт ла алте неа-
 тѣрѣ ашезате маї ла дрѣмѣл кѣлѣреї еѣ-
 ропене. Реліціеа кѣ тоате датѣнеле шѣ кѣ че-
 ле маї атѣрѣвѣте але еї церѣмоніѣ дѣвѣаїе-
 рѣ шѣ леагѣ ініміле кѣ атѣт маї стрѣнс
 шѣ маї таре, кѣ кѣт вѣн попор асѣпрѣт сѣп-
 гѣра мѣнгѣїере шѣ пѣдежде шѣо афлѣ а-
 тѣт пѣптрѣ лѣнеа ачестеа, кѣт шѣ пѣптрѣ
 чеа вѣїтоаре пѣмаї шѣ пѣмаї дѣ реліціе.
 Астѣелѣѣ, даѣкѣ Ромѣнѣл шѣ акѣм ка шѣ
 одіноіоарѣ вѣреце шѣ вѣрѣсеце дѣн сѣфлет
 орѣ че дѣпоїре кѣт де мѣкѣ дѣн челе маї
 не'исемпѣтоаре датѣнѣ реліціоасе; даѣкѣ ел
 пѣ поате сѣфѣрѣ не фѣїї сѣї, ка сѣї веадѣ
 корчѣдѣ нѣчѣ мѣкар кѣ дѣвѣрѣкѣмѣптеа шѣ
 дѣдатѣ че вѣл дѣ семне кѣ вреа а се
 депѣрта дѣн сѣлѣл націеї сале, дѣ стрѣгѣ
 де „латѣнѣ спѣркатѣ*),“ де еретѣк, де чѣо-

*) Ын фелѣѣ де пѣшѣре вѣтѣжѣкѣрѣтоаре преа о-
 вѣчѣвѣтѣ ла Ромѣнѣї, дѣсѣ пѣдѣн дѣделѣасѣ.

рѣ ш. а. ; дакъ елнѣ поѣте сѣфері, ка съ'ши веа-
дѣне преотѣл днсоціт къ офіціаліі міренеціі
маі вѣртос дела комітатѣрї, темъндѣ-се
ка нѣ ачеціа съ факѣ токмелі асѣпра дѣн-
сѣлѣі: тоате ачестеа тревѣе съ ле рекъ-
поаѣтем де неѣде преа фїреціі резылатате а
внелі едѣкаціі че Ромънѣлѣі аѣ да'о нѣ-
маі патѣра шї врсїта дїн веакѣрї, фѣрѣ
врео маре пѣтїндѣ де аместек ал шѣестрїей
оменецїі. Се веде къ аѣкторѣл, саѣ маі
ромънеѣде ворѣнд, нѣскочїторїѣл „панва-
лахїстѣлѣі“ нїчі одатѣ нѣ с'аѣ вміліт а се
словозі дн дїскѣрс маі де апроане къ кѣте
вн поѣ ромънеск трекут прїн маі шѣлте
шкоале. Дела внїі ка ачеїа ар фї афлат
дѣнѣл днтре алтеле шѣлте, вѣмкѣ не ла
тоате сателе, не внде попоренїі маі наїнте
аѣ авѣт парох дїн мїжлоѣкѣл лор, къ нѣр-
таре шї вешміате тот ка дѣннїі, не-аме-
стекъндѣсе дн тревї лѣменцїі де але шпа-
нїлор шї а солѣвѣрѣлор, поїі преодї ті-
нерї днвѣдцїі, префѣкѣцїі шї лѣмїнаціі (?)
не ла шкоале стрѣне, днвѣрѣкаціі дн хане
вїнете шї негре, аѣ а се лѣвїта къ челе
маі марї гревѣдї, нѣлѣв вѣнд пот днпѣ-
ка лѣврѣл шѣкар нѣлѣв днтр'аѣтѣта, ка съ
фїе сѣферїдїі дн сат; їар днкредереа чеа
фїаскѣ а попоренїлор авїа о пот еї кѣщїга
ла анї, саѣ шѣлцїі дїн трѣннїі нїчі одатѣ,
дїн прїчїпѣ къ еї нѣ се пот пѣрѣвї къ
днпїтѣрїле не каре внїі дїн преодїі чеї тінерї
ле днтрепрїнд къ време фѣрѣ време, къ-
літе некъліте. Ачестеа Ромънѣле аша аѣ
фост ла Ромънї дїн веакѣрї шї аша ва
маі кѣрѣе днкъ веакѣрї. Тоате опїнте-
леле внор партїкѣларї, карїі ар вреа а пре-
фаче не Ромънї, не ачест попор тѣптеан,
се вор фѣрѣде шї се вор сѣврѣжѣта дн
воїеа чеа хотѣрѣжѣтѣ а дѣнѣсѣлѣі. Спре а-

честеа Ромънѣл н'аре тревѣндѣ де апо-
столї, карїі съ днѣмѣ дїн сат дн сат шї
сѣ'л сѣфѣтѣаскѣ прїн фелїтѣрї де кїнѣрї, ка
съ нѣ'шї пѣрѣсїаскѣ релїціа, націоналітатеа
къ лімба шї тоате веکیلе датїні, прекън-
нїо спѣне ачестеа аѣкторѣл фоарте спѣрїат,
їар пої нѣ шїм нїчі къ авем де внде съ
шїм чева де тоате ачестеа фантѣме. Ро-
мънѣл Ромънѣле се ва нѣрта нѣмаї нега-
тїве, ва зїче адекъ, „нѣ почїѣ, нѣ воїѣ,
шї чеї веї фаче? Кѣ чомагѣл нѣл веї нѣ-
теа нѣна нїчі ла шкоалѣ, нїчі ла вїсерїкѣ.
Ба еѣ зїк фѣрѣ сѣїалѣ, къ де с'ар нѣне
клерѣл ромънеск днтрег, де ар днтрепрїн-
де ел къ тоатѣ фѣрвїндеала врео реформѣ
фїе ачееа дн орї каре прївїндѣ, ацїнтїгоаре
ла тревѣндѣеле челе релїціоасе шї націо-
нале а Ромънїлор, еї ар шї съ деа не
клер не стрѣнѣгѣ афарѣ шї съ рѣмѣжїе дн
чееа че аѣ апѣкат. Ачї м'аш аѣла сѣ
дн старе, а вѣ дншїра нїде фоарте інте-
ресанте шї нїне де днвѣдетѣрѣ, кѣм тре-
вѣе шї кѣм нѣ тревѣе а тракта не Ромъ-
нѣл; сѣїндѣ-шѣ днсъ а вѣтѣма не внїі,
карїі аѣ алѣпекат ла панїі іудїсѣредїі, ле
ретак не тоате. Времїле дела прїндїі Ра-
кодїі нѣлѣв ла прїндїі Анафї, днтрѣ каре
аѣтѣта остенеалѣ аѣ костїсїт не рефор-
маціі, а траѣе дн партїшї шѣкар нѣмаї
не фамїліїле челе фѣрѣтане повїле днтре
Ромънї, ар тревѣі съ ле стѣдїем чева маї
вїне. Че е дрепт, не ачеле времї ацї фост
дн старе а траѣе ла реформаціе шї врео
доаѣ треї сате ромънеціі; ачелеа днсъ
прекън ле ведем шї нѣлѣв асѣзїі, аѣ рѣ-
мас тот ромънеціі шї прїдїкаторѣл ре-
формат-калвїнїан, дакъ вре а фї днделес,
е сїліт а ле фаче днвѣдетѣра дн лімба
ромънеаскѣ. Тоатѣ чееалатѣ ромънїе

аъ рѣмас неабѣтѣтъ дела ледеа стрѣмо-
шаскъ. — Ъпеле ка ачестеа Домнілор ком-
патріодї, дѣпѣче неадї провокат дѣшнї-въ,
не сїмѣім дѣдаторадї а ві ле спѣне аст-
фелїх прекѣм ле щїім шї ле кѣпоащем, пеп-
трѣ ка съ прїченецї одатъ шї Двоастрѣ,
кѣткѣ тѣсѣреле не каре леадї апѣкат пѣ-
пѣ акѣт дѣ прївінѣа Ромѣнілор, тоате
аъ фост грешїте пѣпѣ ла ѣпа.

Прекѣм ам атїне шї маї сѣс, дѣмпредї-
ѣтрареа, кѣткѣ попшорѣл дела Іклод аъ
рѣмас аколо шї песте воїнѣа попоренїлор
апѣрат кѣтм се паре де тѣпѣ стрѣпїпѣ, пѣ
поате а пѣ сѣпѣра не тот чел че щїе,
кѣткѣ Ромѣнїї песте тот ѣнде пѣ се а-
флѣ врео фѣндацие пептрѣ дїпереа преотѣ-
лѣї, аъ дрептѣл адецерїї, каре п'ар треѣвї
съ се калче де атѣтеа орї дѣ пічоаре,
кѣчї де аїчї зрмеазъ апої атѣтеа дѣмпѣ-
рекерї, зрѣ шї дѣштѣнїї, каре тоате а-
даогѣ преа тѣлт ла стрїкареа пѣравѣрїлор
вѣне шї продѣк о рѣчеалѣ шї переспекта-
ре пептрѣ персоапеле вїсерїченецї. Ън преот
каре се вѣрѣ кѣ сїла дѣ сїпѣл ѣвїї попор,
hoc ipso пѣ есте вреднїк де ачелаш. Ел
дакъ вре а фї прїмїт, треѣве съ се факѣ
„тѣтѣлор тоате,“ прекѣм дї порѣченецѣ а-
постолѣл, треѣве съ каѣте а кѣщїга прїп
тїжлоаче дѣлчї пѣрїптедї драгостеа шї
реверїнѣа кредїнілор, їар пѣ съ дѣтѣле
кѣ капѣл не сѣс шї кѣ кѣчѣла дѣтр'о ѣ-
реке, ка шї кѣтм їар кѣтпѣнїї ла о парте
пептрѣ тѣлта прокопсїнѣчѣ че пѣї маї дѣ-
капе дѣ крерї, пічї съ амерїнѣе, кѣ се ва
ашежа кѣ ажѣторїл вецелор шпанѣлї.*)

*) Щїѣ еѣ вїне, кѣ латѣлте локѣрї парохїа есте
легатѣ кѣте де о кондїціе фаталѣ, не каре а
о дѣмплїнї пѣ стѣ дѣ пѣтереа вїетѣлѣї клерїк;
деспре ачестеа дѣсѣ есте локѣл а ворѣї аїреа.

Попоренїї черѣкошї, арѣѣгошї токма прїп
тїжлоаче де ачестеа аспре се дѣмпетреск
шї маї таре шї апої їатѣ кѣ даѣ прїлеж
gazeteї Domnѣлї Szilágyi dın Кѣлѣж, на съ
скрїе не лѣнѣ шї не ларѣ кѣте ѣп „пап-
валахїем“ атѣпчї, кѣнд шї Длѣї ка шї пої
ар авеа а пѣлїка о сѣтѣ алте лѣкрѣрї маї
де доампѣ ажѣтѣ. — — Ачї пѣ пѣтем
трече кѣ ведереа ѣп проїект фѣкѣт дѣ
адѣпѣрїле ѣпор комїтатѣрї (Красна, Дѣ-
ѣлѣка) пептрѣ а се рїдїка шкоале елемен-
таре дѣ тоате сателе, сѣпѣт кондїціе дѣсѣ,
ка епїскопїї респектївї съ сѣфере а се сѣ-
пѣне даскалї ла „їзрїсїдїкїа комїтатѣлѣл,“
каре ва съ зїкѣ, дакъ ачеї даскалї пѣ с'ар
пѣрта дѣпѣ плак, съ фїе чотѣпїдї де кѣ-
трѣ офїціолатѣрї. Сърак дѣскѣлїт! Diffi-
cile est satiram non scribere. Еї, еї! пѣ
вѣ дѣчеркадї а деспѣрїдї шкоала де кѣ-
трѣ вїсерїкѣ. . . Ачестеа прїп треакѣт.

— Съ венїм ла газетеле ачестеа ро-
тѣпнедї дїп Трансїлѣванїа. Аѣкторѣл пап-
валахїстѣлї кѣ преа пѣдїне кѣвїнте дѣ пе
фаѣтѣ о фоарте таре дѣпстрѣпаре а са де
кѣтрѣ ачесте доаѣ органе сѣпѣдїреле а пѣ-
вїлїчїтѣдїеї ромѣпнедїї, арѣтѣнд кѣ дї паре
фоарте рѣѣ, пептрѣ че съ фїе дѣ патрїеа
поастрѣ шї жѣрпале ромѣпнедїї. Кѣнд ам
чїтїт ачеаста, деокамдатѣ ера не ачї съ
кад дѣ испїтѣ кѣ газета Múlt és Jelen се
теме, ка пѣ кѣтѣва вїедѣнд фїле ромѣ-
пнедїї, сѣї фїе а'шї perde ea dїп авонадї; ачеа-
ста дѣсѣ ера съ фїе о рѣтѣчїре таре пеп-
трѣ мїне. Прїчина есте апроапе. Магїарїї
пѣскѣдїї, афарѣ де врео поаѣ зече чел тѣлт,
пѣ се зтїлеск а четї чеѣа ромѣпнедїе; Ро-
мѣнїї їарѣш пѣ се дѣпалѣдѣ аша сѣс, ка
съ чїтеаскъ преа тѣлт дѣ врео лїтѣѣ
стрѣпїпѣ, ва шї дѣ лїтѣва лор кам пѣдїн

пъпъ акѣта, дѣкѣтъ еѣ почѣз дѣкредѣнда пе редакѣеа сѣс пѣмѣтеѣ газете маѣгѣре, кѣткѣ дѣпса дѣн прѣчѣна фѣолор ромѣнецѣ дѣн прѣвѣндѣ фѣнанѣиалѣ пѣ перде нѣмѣк; де алѣтѣ парте ромѣнѣмеа шѣ мѣжлѣчѣт дѣн сѣаш патрѣа — о зѣк ачѣеаста фѣрѣ темере де а фѣ рефрѣнтат — прѣн о пѣвлѣчѣтате ромѣнеаскѣ дѣнкѣ пе атѣта де сѣндѣрѣкѣ кѣдѣнѣтѣ фѣоарте мѣлат. Кѣчѣѣ адекѣтъ сѣ пѣ креадѣтѣ чѣнева вреодатѣ, кѣ Ромѣнѣвлѣѣ прѣекѣт едѣзкаѣеа моралѣ-рѣлѣиѣоасѣтѣ шѣ инѣтелектѣвалѣ, аша шѣ о едѣзкаѣе оарешкаре полѣтѣкѣтѣ і се ва пѣтеа да дѣн врео алѣтѣ лѣмѣтѣ, декѣтъ пѣтаѣ дѣн лѣмѣва маѣчеѣ сале, шѣ орѣ че алѣтѣ дѣнчеркаре спре астфѣелѣтѣ де скоп ар дѣнсемпа, а вреа сѣ рѣмѣнѣнѣцѣ пе Ромѣнѣ дѣн веакѣл чел дѣнтѣнекос, дѣн каре лѣѣ дѣн ера окѣѣ легаѣѣ прѣн лѣмѣва славоанѣ.

Саѣ кѣ доар' авѣкторѣл се дѣноѣеѣ де тенденѣиѣа газетелор ромѣнецѣѣ? Редакторѣл ачѣестор фѣѣ аѣ дѣнвѣдѣат патрѣ анѣ дѣн лѣцеѣл дела Кѣлѣж атѣпчѣѣ, кѣнд пѣ ера маѣ мѣлат прѣпк, аѣ фѣост рекомѣндѣат кѣар де сѣперѣорѣѣ де аколо ла о кондѣиѣе а вѣеѣеѣ, че шѣ ел шѣаѣ алес'о, прѣн ѣрмарѣ прѣнѣнѣпеле лѣѣ челе полѣтѣче — дакѣ есте ворѣва де ачѣестеа — пѣтеа фѣ кѣпоскѣте. Пе времеа, кѣнд с'аѣ пѣс ел дѣн капѣл ачѣестор фѣѣ ромѣнецѣѣ, дѣналта стѣпѣлѣнѣре н'аѣ лѣпсѣт а чере инѣформѣаѣе де каракѣтерѣл дѣнпсѣлѣѣ дела ѣспѣдѣкѣѣеа дѣстрѣктѣлѣѣ Бѣрсеѣ, каре с'аѣ шѣ даѣт дѣнпѣ аѣептаре шѣ спре мѣлѣдѣнѣрѣеа дѣналтелор локѣрѣ. Ла анѣл 1859 ачелаш редактор а фѣолор ромѣнецѣѣ, аѣ дѣнгрѣжат а се презентѣ ла Вѣена дѣнпѣнтеа ѣнор вѣрѣваѣѣ де стат, карѣѣ аѣ пѣмѣжлѣчѣтѣ треабѣ кѣ чѣнсѣра шѣ кѣ полѣѣеа дѣнпѣрѣѣѣеѣ. Адаѣогѣ, кѣткѣ чѣнсѣра лѣвалѣ дѣн Брашов пѣнтрѣ фѣѣле ачѣ-

стеа, н'аре нѣчѣ кѣтѣ де мѣкѣ прѣчѣнѣтѣ а пѣрѣтѣнѣ ла врео тенденѣеѣ пѣ шѣѣ де че фѣелѣтѣ, нѣчѣ дѣн прѣвѣндѣ рѣлѣиѣоасѣтѣ, нѣчѣ наѣиѣоналѣ, кѣ атѣтѣ маѣ пѣдѣн дѣн скопѣрѣ полѣтѣче. Дѣн ачѣестеа омѣл де омѣнѣе поате кѣноаѣеѣ, кѣ редакѣеа газетелор ромѣнецѣѣ нѣчѣ вре шѣ де ар вре дѣнкѣ, нѣчѣ одатѣ пѣ поате дѣнеа лѣтѣна аскѣнсѣтѣ, чѣ о пѣне деасѣпра пе масѣ, ка сѣ лѣтѣнеѣе тѣтѣлор. Саѣ кѣ доар' фѣѣле ромѣнецѣѣ дѣн ѣнеле прѣвѣнѣе пѣ пот фѣ де ачѣеаш пѣрере кѣ але Домнѣлѣѣ Сѣлаѣгѣ? Дар ачѣеастѣ аватере кредѣм кѣ пѣ лѣ се поате сокѣтѣ де пѣкат! Дѣн сѣѣршѣт сѣ маѣ зѣчем ѣпа пѣнтрѣ тоате. Пѣрѣнѣтеаска стѣпѣлѣнѣре, вѣнѣл лѣострѣ Домнѣторѣтѣ, аѣ вѣневоѣт, ка прѣекѣтѣ тоате челемалте наѣѣѣ маѣ компакѣте дѣн тоатѣ дѣнпѣрѣѣѣеа, аша шѣ ромѣнѣмеа пе вѣиторѣтѣ сѣ аѣвѣл пѣѣе орѣгане пѣвлѣче лѣтераре шѣ полѣтѣче, прѣн мѣжлѣкѣл кѣрѣра сѣ шѣ прѣмеаскѣ дѣн кѣтѣва адѣзкаѣеа кѣар дѣн лѣмѣва са пе о кале мѣлат маѣ скѣртѣтѣ шѣ мѣлат маѣ ѣшоарѣ. Дар, ачѣеаста есте воѣнда гѣверѣнѣлѣѣ, шѣ такѣтѣка ѣнѣора де а прѣнѣне*) пѣ о ва пѣтеа скѣмѣва нѣчѣ одатѣ.

Авѣкторѣл панѣвалѣхѣстѣлѣѣ пе маѣ спѣне де ѣн ѣн сѣ де лѣеѣа пѣзнѣтѣтѣ, каре ар дѣнѣма дѣн сат дѣн сат проповѣдѣнѣнд, кѣтѣ шѣ де ѣн тѣнѣр Ромѣнѣ, каре н'ар вре а прѣмѣ дѣн пѣте де вѣне дѣнгрѣѣѣрѣеа трѣпѣлѣѣ лѣѣѣлатѣв пѣнтрѣ поѣ. Дефѣѣтѣ пѣдовѣѣте сѣлѣт ачѣестеа, ла каре рѣспѣнсѣл парте с'аѣ даѣт прѣн челе маѣ сѣс дѣнсемпате, парте пѣ мѣрѣтѣ де а фѣ рефрѣнтате. Дѣнтр'ачѣеа сѣ пѣнѣм, кѣ шѣ ла Ромѣнѣ с'аѣ арѣтат рѣакѣѣе саѣ дѣн парте саѣ прѣсте тот асѣпра лѣмѣвѣ маѣгѣре, кѣтѣ шѣ асѣпра тѣсѣрелор

*) Де а вѣга дѣн вѣпѣѣ, кѣтѣ зѣче Ардеѣанѣл.

лзате дн фаворъ еї: съ щїи Domпъле, къ ачеа адї продъсо Двоастръ дншї-въ шї піміні алтъ.

Апої дар че есте папвалахістъл? Дакъ прїп папвалахіст воїедї Дта а днцелече о децентаре а націеї ромънешї престе тот, къръ квоощереа дрептърїлор сале оменешї, патриотїче шї націонале, атъчї Ромънїлор пъ ле поате фї ръшїне де ачеастъ поаъ карактерїсаре; їар дакъ днцелешї прїп папвалахіст алт чева орї че, атъчї папвалахістъл рътъне а фї о фантомъ репродъсъ прїп фълінарїзл мацік а зпор крерї ессалтаці.

Г. Барїд,
Професор.

НЕГЪСТОРЕАСА.

Днтр'єн ораш де таре італїенеск трїа одатъ зп негъдътор, каре дїп жънїа са съ деосїбісе прїп вреднїчіе шї днцеленчъне. Ел ера зп тарїнер вьп, че шї агонїсісе фортаре тарї вогъдїї, фъканд негодъ маї дн тоате пърдїле лъшїї. Авереа са крештеа дїп ан дн ан, шї ел съ окъпасе днтр'атъта къ требїле сале, днтръ кълт пъї маї прїсо-сеа време шї пентръ алте днделетнїчірї. Ел трекъсе несте 50 де анї фъръ съ фї сім-ціт алтъ пльчере, декълт а къхта де інтересъя негодълвї съд, шї прїп зртаре пъ квопштеа ферїчітеле мълдъмїрї каре днвъ-пътъдеск віаца начвїчілор оръшенї; сексъя чел фрѣтос къ тоатъ деосебіреа днсъшїтъ дателор Італїеї ера пентръ ел пъмаї неште мѣнтерїе вьне, каре дї пльтеа търфърїле лвї къ добънзї тарї адъкандвї фолос.

Ел нїчі одатъ пъ гандїсе съ скїмъе феллвї віедїї, кълнд днтр'є]о зі токмаї кълнд дї

сосїсе о навъ днкъркатъ къ търфърї дн порт, съ днлжтїмласе съ се сървезе ако-ло о сървътоаре пъмїтъ а копїлор; ла ачеастъ сървътоаре ешїа копїї тодї днтверъ-каці къ хайеле че авеа маї вьне ла зп кълмї знде се жъка шї шї петречеа сьпт прїві-реа пърїпцілор тоатъ зїоа. Флкъкъл по-стръ фъ шї ел дїппревпъ пофїтїт ка прївїтор ла ачеастъ сървътоаре; ачї дїп днлжтїмла-ре дн потрїва феллвї съд днченъ днтіашї датъ съ обсервезе ферїчіреа пърїпцілор шї мълдъмїреа къспїчіеї. Акъм пентръ дн-тіашї датъ съ сокотї пе сіне де непорочїт, сінгър шї пвстїд. Ла днптоарчере акасъ і съ пъръ сінгърътатеа атълт де несъферїтъ днклт днченъ а съ тългвї зїкандъшї: кълт сълт де непорочїт! Де че мї са дескїс окїї аша тързїї? Де че квооск токмаї акъм ла вьтраънеде ачеле вьвътъдїї, каре пъмаї сіп-гѣре еле адък ферїчіреа оаменїлор! атълтеа остенеї! атълтеа прїмеждїї! Че мї а адъс? Де шї сълт magazїле теле пїне де тър-фърї, дълапърїле пїне де скъле де таре прец, шї лъзіле пїне де аэр, днсъ ачесте вьлзрї пъ пот нїчі одатъ а ть веселї, нїчі а ть дндестъла. Къ кълт маї мълт ле гръ-мъдеск, къ атълт маї мълт чер а съ адъога; о скълъ чере пе алта, о монедъ чере алта. Еле пъ квооск дн мїне пе стъпкънл лор, чї днї стрїгъ: дъте гръвеште маї адъпъ а-семенеа поаъ. Не аэрл дн вькъръ аэрл; Аша мї а порънчїт дн тот кърсъя віедїї шї авїа акъм тързїї прїчеп къ дн тоате ачестеа пъ шї ам агонїсіт нїчі о мълдъмїре. Акъм днсъ дъпъче мї са апропїат анїї, дн-ченъїс съ гандеск шї съ ть днтрев: ть пъ те фолосентї днсъдї де ачесте аверї шї нїменеа пъ съ ва фолосї дъпъ тїне! Аї дн-подобїт ть вре одатъ къ ачесте преціоасе

скъле врео ъвѣтъ соціе, саѣ аї днзестрат врео фѣйкъ дѣ еле? Аї днтемеіат ферічіреа вре зпѣї фѣѣ ал тѣѣ? Нічі одатѣ, дїа тоате коморїе тале нічі тѣ, нічі аї тѣї пѣ в'ацї фолосїт нічі вѣ ведї фолосї; чї дѣпѣ моарте'цї ніште стрейні вор рісїні агоісіріе тале дн десфрѣпѣріе лор. Че де тот алт фел вор фї дн ачаестѣ сеарѣ порочїдї пѣрїндї аї копїлор, пе карїї іам прївїт аствѣзї! че плѣчере ва фї ла маса лор? че тѣлцѣтіре фамїліарѣ. Dar de че іарѣ атѣта деспѣдеждѣріе пентрѣ міне? Оаре аѣ апѣс де тот зіделе тале? Нѣтаї пот еѣ пѣдеждѣка съ трѣск днкъ атѣдеа апї спре а тѣвѣкѣра шї еѣ де а фї татѣ зпор копїї дрѣгѣлашї? ла че съ'тї фїе рѣшїне а педї днкъ? кѣнд прїп аверїе тале пот фаче пе о соціе ферїчітѣ. Маї віне одрасле тѣрзїї шї спре ферїчіре, декѣт преа де тімѣрїї спре піедїкъ шї днповѣраре.

Хотѣрѣреа ачаеста фѣрѣ тречере де време кѣзѣ ел а о пѣне дн днделїніре. Ажѣтат де прїетенї плекѣ флѣкѣл пострѣ дн педїт шї дн скѣртѣ време гѣсї ачае че кѣзѣта, адекѣ о фатѣ де пегѣцѣтор чїпстїт! Копїла ера жѣпѣ, фрѣмоасѣ, шї 'ї да пѣдеждї де о преа вѣпѣ кѣспїчіе.

Дѣпѣ о скѣртѣ токтеалѣ съ іспрѣвї днвоїала днпре амѣдої жѣпѣнїї. Сокрѣл шї цїнерїе адеверїрѣ контрактѣл кѣсѣторїеї, — апої зрѣл шї пѣпта. Акѣм днченѣ съ і се парѣ алтфел цїнерїлѣї тоате лѣкрѣріе-сале, каса лѣї пѣтаї ера пѣстїе, стоефеле челе скѣтпне днп маразїа са ера де мїнѣне префѣкѣндѣсѣ дн хаїне соціеї лѣї, колеїле челе де тѣлт прец алтфел съ рекотѣнда днпрецїзрѣл гѣтѣлѣї челѣї фрѣмос шї іпелеле алтфел ле шедеа дн децетеле сѣ шї гѣндеск зпа ка ачаеста.

челе алѣе декѣт дн кѣтїле шї днлапѣріе челе фѣрѣ сѣфларе.

Апропне зпап трѣїсерѣ тінерїї, дн вѣпѣ днделелецере шї пегѣцѣторѣл съ сімдеа преа ферїчіт кѣ поѣл сѣѣ фел де віацѣ. Ел пѣпреа кѣ зїтасе навїгадїа кѣ тотѣл, дар обїчеїрїе веки шї днделенїте пѣ съ пот зїта аша лесне. Ел днченѣ дела о време съ дореаскѣ віаца са де маї пайнте шї кіар лѣнгѣ жѣпа са жѣпѣнеасѣ пѣ пѣтеа сѣ'шї маї гѣсеаскѣ ліпїштіре; кѣнд ведеа кѣ сосеште кѣте о павѣ дн порт, каре Venice днкрѣкатѣ кѣ тѣрѣзрї днп локѣрї днделѣртате, атѣт дї апрїндеа дорїнда, днкѣт пѣпѣ дн сѣфршїт кѣзѣ ла аштерпѣт.

Акѣм днченѣ іарѣшї а сѣ кѣї зікѣпдѣшї: че пѣзвїе есте ачаеста де ашї скїтѣва чїневашї фелѣл віедїї ла вѣтрѣпече? еѣ каре пѣвтеам тоате тѣрїе, каре тѣ окѣпам кѣ тревї дн тоате портѣрїе? сѣ шез акѣм днкіс днтр'о зідїре прївїнд аверїе тале шї пе о неваствѣ жѣпѣ. Еѣ вѣз кѣ нлѣтіреа с'а днпелїцат дн міне, аерѣл чел словод, лѣчїл тѣрїї, сѣлпт каре днї даѣ віацѣ, шї алергѣтѣра пѣп локѣрї днделѣртате днтрѣреште тѣдѣлѣрїе тале, пе кареле сімдеск акѣм атаѣт де аморцїте днтрѣ вѣт песте пѣцїп кѣпоск кѣ воїс тѣрї.

Еѣ вѣз кѣ есте зп че чѣдат сѣ тѣ днкрѣдїндез де поѣ знделор тѣрїї. Съ тѣ деспарт д'о неваствѣ жѣпѣ шї фрѣмоасѣ лѣсѣндо сѣ піарѣ де зрѣт; дар че зік: знде лас грѣмада де коконашї днпѣтѣсїдї, карїї де акѣм вѣз кѣм околеск каса, днтрѣ кѣт орї знде ашї енї кѣ неваста о вѣз днпре сѣратѣ де еї. Съ крѣз еѣ кѣ соціа mea с'ар ізѣвї прїп врео мїнѣне де еї? Нѣ! дн вѣрста еї, ла констїтѣцїа еї, ар фї шї перозїа

Пасъ дар де плеакъ, апої ла днтоар-
чере, гъсешті о невасть фъръ ізвіре; ши
kredinga ей, ши чінстеа касей тале звѣнтате.

Боала лѣї спореа дін зі дн зі, тоцї
інтраръ ла грїжъ пентрѣ ел. Ан сѣхршіт
днчепъ съ се сѣхтѣіаскъ де поѣ днсъші къ
сіне: Че перозіе есте ачеаста! дші зісе, ка
съ тѣ факпазнікъл знеї фетеї ши прїн ачеа-
ста съ тор ши съ о піерз ши пе еа ши віа-
ца де одатъ, нѣ есте маї віне ка съ плек
спре амїпѣстра віаца? ши ла веніре'мі съ'т
гъсеск каса ши аверїле теле ши неваста дѣ-
пъ кѣт о да Дѣмнезеѣ. Воїз днгіці зп nod.
Дар тѣ воїз префаче къ нѣ'л прїчеп нѣ
воїз іспїті пімік, нѣ воїз аскѣлта пе піменї,
воїз гопї орї че ідее непѣчѣїтоаре ши воїз
фі віѣ, ши тѣ воїз възѣра де авѣтѣріле ме-

ле, ши воїз петрече къ неваста теа ка зп
негѣдѣтор чїнстїт! Антокмаї ка ши чеї-
лалдї прїетенї; карїї къ тоате къ 'ші аѣ
трѣїт віаца некліптіндѣсъ де лѣпгъ невесте,
дар непѣтѣндѣсъ скапа де фаталітатеа веа-
кълї, с'аѣ сѣпѣс невоїндїї, ши спре а съ цї-
пеа де лѣте с'аѣ ліпсіт де а маї пѣзі о ко-
тоаръ, каре нѣ есте прїн пѣтїндѣ а съ пѣзі.
Аша кѣраж, маї віне съ тѣ ліпсеск де зп
асемenea віне декѣт съ'т піерз віаца, каре
атѣрпъ дела хотѣрѣреа че ам. —

Ан ачест фел днкѣражндѣсъ сїпгѣр
кетъ слѣціле сале порѣпчїндѣле ка съ пре-
гѣтеаскъ о навъ де плекаре; ла зрмъ зісе
невестеї сале :

(Ва зрма.)

21. Іанѣаріе ла сѣрѣареа нѣтелїї дналт преасфїптѣлїї мїтрополїт ал Валахіеї ши
кавалер афелѣрї де ordїne, Домнѣл Домн Не о ф і т.

Нѣтерос клер те 'н конжоаръ
Флавіосѣл глас звоаръ —
Орѣшенї ши повїліте —
Фелѣрї де възѣрї мѣлдіте
Ізвор де анї къ дѣлчацъ —
Ірѣре де лѣпгъ віацъ —
Мїї чеї че гѣст дндѣрареадї,
Імѣрї днд де възѣтатеадї
Тоцї алерг къ віїчѣне —
Іѣвнеск а'дї да 'нкїпѣчѣне
Окі ардік ла днѣлдіте,
Прївїнд днї'рог анї мѣлдіте
Орї каре днї днкѣзпнъ —
Іаждъ кѣрмадї чеа възъ —
Іар еѣ рѣцї пе днчетате
Іѣріе ши сѣпѣтате —

Устѣзі нѣтеле'дї сѣрѣанд,
Уї Дѣмнезеѣ рѣцї фѣкѣнд.
Фрѣрї дналд нѣч' ла чер
Нѣмїнд дїн сѣфлет днї чер.
Іѣрї д'аскїтіці днї ростеск,
Фмїліці тоцї днї пофтеск.
Іѣѣ сѣпѣтадї ши сїрманї,
О Doamne, зік, дѣї мѣлді анї!
Вїїнд а те салѣта,
Взі ши мѣн'адї сѣрѣта,
В'ал то тѣлѣзі зідїтор
Вле фї архїнѣстор.
Харѣріле пе тѣкѣнд,
Іпїтадї ши дѣхѣл блѣнд.
Джсїрїтн ши чер а ведеа
Іѣсѣ Хрїстос сѣцї деа.

Антон Папп,

Проф. де вѣлпѣрїї дн сем. сф. мїтроп.